

Lees Tekst 1.

Tekst 1

Het is heel vervelend als er in je huis is ingebroken. Niet alleen is er meestal schade aan deuren of ramen, maar de dieven halen ook vaak alle kasten overhoop. Misschien hebben ze onvervangbare dingen meegenomen. Zoals het fototoestel met foto's van de geboorte van je babyzusje, of een antieke ketting die van je oma is geweest. Sommige mensen kunnen na een inbraak niet goed slapen, omdat ze bang zijn dat er weer een inbreker komt.

Om mensen te helpen die het slachtoffer zijn van een inbraak of een ander misdrijf, is er het bureau Slachtofferhulp. Daar werken mensen die kunnen helpen om de gebeurtenis te verwerken. Ze weten bijvoorbeeld dat het voor kinderen goed kan zijn om een tekening, verhaal of gedicht over de gebeurtenis te maken. En dat sommige kinderen het prettig vinden als er 's nachts een lichtje blijft branden. Of als de deur van hun kamer op een kier blijft staan. De mensen van Slachtofferhulp kunnen ook helpen met het aanvragen van een schadevergoeding. En ze zullen vast ook vertellen dat je je thuis meer beschermd kunt voelen door betere beveiligingen tegen inbraak.

Uit: Pronk, F. (2008). Inbraak (Informatie reeks 10, nr. 239). Groningen: Wolters-Noordhoff.

1 In de tekst worden een probleem en een oplossing beschreven. Schrijf ze kort op.

Probleem: *Mensen zijn soms droevig of bang als er bij hen thuis werd ingebroken.* voorbeeldoplossing

Oplossing: *Bij het bureau Slachtofferhulp proberen ze de mensen te helpen.*

Lees Tekst 2.

Tekst 2

voorbeeldoplossing

In de gevangenis

Als een volwassene iets ergs heeft gedaan, kan hij in de gevangenis terechtkomen. Het is er niet zoals je vaak ziet in stripverhalen: een donkere, koude ruimte waarin ratten rondlopen, met als maaltijd alleen water en brood. Het is natuurlijk wel heel zwaar om opgesloten te zijn. Je moet altijd om toestemming vragen als je iets wilt doen. Je vrijheid ben je kwijt! Je mag slechts één keer in de week iemand opbellen, en één keer in de week bezoek ontvangen. Een gevangene zit het grootste deel van de tijd alleen in zijn cel, zo'n 16 uur per dag.

Maar gevangenen zitten niet altijd in hun cel. Hoewel ze daar veel tijd doorbrengen, zijn ze ook geregeld in de werkplaats te vinden. Daar voeren ze verschillende werkzaamheden uit, bijvoorbeeld speelgoed maken, of meubels, of auto-onderdelen. Ook hebben gevangenen recht op minimaal 6 uur sport of recreatie per week. Ze kijken samen tv in de recreatieruimte, of ze vermaken zich in de sportzaal.

Sommige gevangenen zijn vroeger niet of weinig naar school geweest. In de gevangenis kunnen ze hun school afmaken. Ze kunnen cursussen volgen en diploma's halen. Als ze dan weer vrij zijn, hebben ze meer kans om een baan te vinden. Ook mag iedereen in de gevangenis zo veel boeken lenen als hij wil. Veel gevangenen zijn dan ook regelmatig in de bibliotheek te vinden.

2 De titel van de tekst is *In de gevangenis*. Wat wil de schrijver vooral duidelijk maken? Kruis aan.

- Gevangenen lijken niet op de ruimtes in stripverhalen.
- Gevangenen zijn vaak alleen, maar zitten niet de hele tijd in hun cel.
- Het is voor gevangenen niet erg om hun vrijheid kwijt te zijn.

3 Een van de alineaverbanden hierna past bij twee alinea's van de tekst. Kruis het juiste verband aan en schrijf de nummers van de alinea's erachter.

- oorzaak – gevolg: tussen alinea _____ en alinea _____
- probleem – oplossing: tussen alinea _____ en alinea _____
- tegenstelling: tussen alinea 1 en alinea 2

Kleur de woorden in de tekst waardoor je weet dat het om dat verband gaat.

Lees Tekst 3.

Tekst 3

De koe

Lekker dier, die koe: boeren laten, maaginhoud opburpen en herkauwen en dan ook nog eens van die natte vlaaien laten vallen...

Veel mensen lusten wel een stukje rundvlees, maar de koe heeft een paar gewoontes die minder smakelijk zijn. Zo kauwt ze haar eten twee keer! De koe heeft vier magen: drie voormagen en een gewone maag. Die heeft ze hard nodig om al dat taaie graanvoer te kunnen verteren. Zoals alle herkauwers spuugt de koe haar eten vanuit de eerste voormaag weer in haar bek, zodat ze er nog eens een halfuur extra op kan kauwen. Veel melkkoeien hebben diarree. Het malse gras en het krachtvoer dat ze te eten krijgen, is voor die beesten veel te gemakkelijk te verteren!

Vieze adem

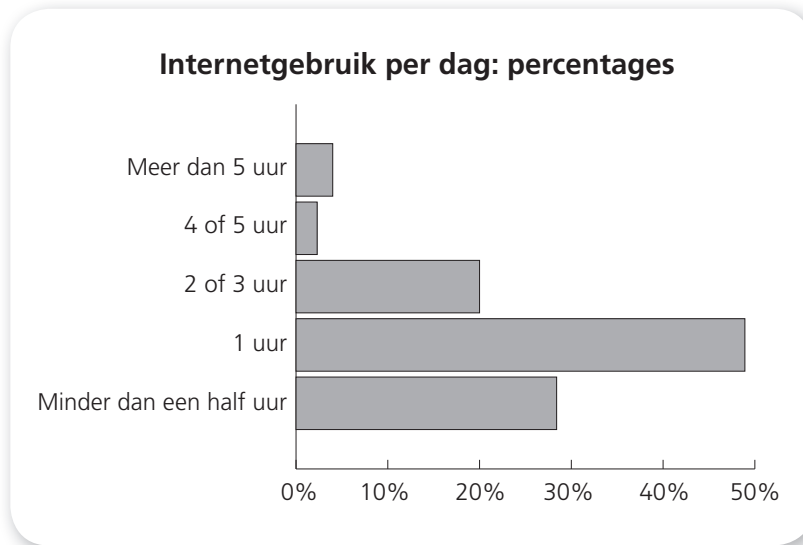
Ook niet zo fris: de koe is kampioen boeren laten. Een rund ademt honderden liters methaangas per dag uit. Eigenlijk komt dat gas van bacteriën in de pens, de eerste voormaag. Ze helpen met het verteren van het voedsel. Fijn voor de koe, maar niet voor het milieu! Methaan is namelijk een sterk broeikasgas, dat met andere gassen voor de opwarming van de aarde zorgt. En omdat de mens zo veel koeien houdt – voor melk en vlees – is al dat geburp volgens milieuorganisaties een groot probleem.

Uit: 'National Geographic Junior, nr.11, juni 2015'; tekst Richard De Rooij © Blink Uitgevers

4 Wat is het verband tussen de alinea's in deze tekst? Kruis aan.

- middel – doel
- oorzaak – gevolg
- probleem – oplossing
- tegenstelling
- chronologische volgorde
- opsomming

5 Bekijk de grafiek hieronder. Daarin zie je hoe lang kinderen dagelijks het internet gebruiken.

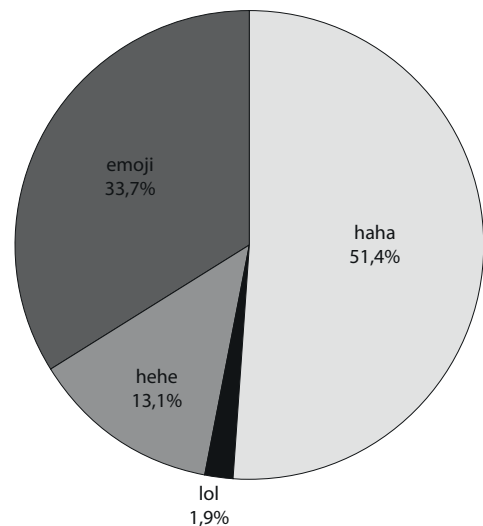
Welke conclusie kun je trekken uit deze grafiek? Kruis aan.

- Alle kinderen gebruiken het internet dagelijks een half uur of langer.
- Bijna de helft van de kinderen gebruikt het internet ongeveer een uur per dag.
- De meeste kinderen gebruiken het internet dagelijks meer dan twee uur.

Lees *Tekst 4*.

Wat schrijf jij op het internet als je iets grappig vindt? 'LoL', 'haha', 'hehe' of gebruik je een emoji? Uit een onderzoek van Facebook blijkt dat de meeste gebruikers 'haha' (of 'hahaha' of 'hahahaha') schrijven. Nog maar heel weinig mensen zeggen 'lol' (laughing out loud – hardop lachen) om aan te geven dat ze iets leuk vinden. Bij één op de drie grappige Facebookposts staat ook een emoji. Vooral kinderen en vrouwen gebruiken een 😊. Mannen schrijven vaker 'hehe', of een langere versie zoals 'hehehehe'.

Bron: <http://www.ketnet.be/karrewiet/10-augustus-2015-LOL-jij-nog>

6 Wat wordt het minst vaak op het internet geschreven om te tonen dat je iets grappig vindt?

lol _____

En wat het vaakst? *haha* _____

7 Heb je in de tekst gekeken om een antwoord te vinden op de vragen, of naar de grafiek?
Waarom?

✂

8 In juli liepen aan de Belgische kust precies 494 kinderen verloren. Dat is veel, maar niet zo veel als vorig jaar. Toen liepen er 50 kinderen meer verloren.

In Oostende en Blankenberge liepen de meeste kinderen verloren. In sommige kustgemeenten staan nog verdwaalpalen, maar vooral de anti-verdwaal-armbandjes blijken nuttig.

Zou je bij deze tekst een grafiek of tabel kunnen maken?

- ja
 nee

Wat voor tabel of grafiek zou je maken? Waarom?

---

1 Maak lange zinnen.

Bijvoorbeeld: Ik ga naar het toilet **wanneer** ik terug thuis ben.

Ik heb zijn telefoonnummer nodig, **zodat** _____.

Ik schrijf heel graag gedichten, **maar** _____.

Ga je mee **of** _____?

Doordat _____, ben ik thuisgebleven.

2 In welke situatie kun je deze antwoorden geven?

Schrijf een zin op die deze onvolledige zin uitlokt. Gebruik je verbeelding!

Neen hoor.

Straks misschien.

In het park.

Op maandag.

Alleen.

3 Ontcijfer de sms-taal. Kun je zelf het gesprek afronden?

Dag Stan,
 Ik wist niet dat je op
 reis ging. Hoe is het
 daar? Misschien in het
 weekend afspreken?
 Tot ziens!

Dag Bart!
 De reis was zalig!
 Vanavond ben ik
 thuisgekomen. Spreken
 we morgen af?

4 Lees de tekstballonnen. Weet je wie van deze mensen deze zinnen zou zeggen?
Kies uit: een jurist - een soldaat - een arts - een handelaar op de beurs.

Bears zijn beleggers
die inzetten op een daling
van de beurs.

een handelaar op de beurs

Ons peloton was gisteren
van piket in de keuken.

een soldaat

In een strafproces
kun je een zaak aanhangig
maken door een dagvaarding of
een oproep van de officier
van justitie.

een jurist

De patiënt moet worden
geopereerd aan een abdominaal
adenoom.

een arts

 Babbelen met kaartjes

✂	ben	wie	op	nee	dan
✂	wanneer	straks	om	denk	goed
✂	wie	Lies en Margot	jij	hoor	tof
✂	waar	in	waar	naast	gevonden
✂	wil	nee	echt	niet	jammer

ii Kromme zinnen

voorbeeldoplossing

Het vocht dringt door de muur van de slaapkamer van mijn moeder, die helemaal beschimmeld is.

X

Het vocht dringt door de muur van mijn moeders slaapkamer, die helemaal beschimmeld is.

Te koop: een paard op rust, met zacht karakter, 16 jaar en volledig uitgerust.

X

Te koop: een paard op rust, met zacht karakter, 16 jaar. Met volledige uitrusting.

Mijn moeder moet elke dag bevallen.

X

Mijn moeder kan elk moment bevallen.

Ik gebruik wekelijks tien tabletten per maand.

X

Ik gebruik wekelijks tien tabletten, elke maand.

Beste ouders, mocht u bij uw kind haarluizen aantreffen, dan verzoeken wij u dringend die zo snel mogelijk aan de leerkracht door te geven.

X

Beste ouders, mocht u bij uw kind haarluizen aantreffen, dan verzoeken wij u dat zo snel mogelijk aan de leerkracht te melden.

ii Alfabetspel: sms-afkorting of jongerentaal

a _____

n _____

b _____

o _____

c _____

p _____

d _____

q _____

e _____

r _____

f _____

s _____

g _____

t _____

h _____

u _____

i _____

v _____

j _____

w _____

k _____

x _____

l _____

y _____

m _____

z _____

i Goed of fout?

Horen de woorden bij het vakjargon van het opgegeven beroep?
Noteer er G of F onder (goed of fout).

politie	>>	bevel	commissaris	brandslang	inspecteur	legitimatiepenning	korpschef
		G	G	F	G	G	G
verple(e)g(st)er	>>	verpleegkosten	verpleegsterhaar	windsel	bevallingskwartier	intensive care	
		G	F	G	G	G	G
beeldend kunstenaar	>>	schilderdoek	ezel	ets	grafisch	atelier	melodie
		G	G	G	G	G	F
			G				G

>> Bedenk nog drie kromme zinnen die de lezers zeker aan het lachen zullen brengen.
